

ÅRSMELDING for 2001.

I valgperioden 1999- 2003 har Kommunalt Råd for Funksjonshemmede følgende medlemmer/varamedlemmer:

Leder	Marie Myreng Nilsen, Formannskapet	-	Britt Illguth
Nestleder	Asle Sletten, FFO	-	Gunnar Andreassen
Medlem	Alf Bjerås, THF	-	Liv Vik
Medlem	Lilla Dons Lindrupsen, FFO	-	Björg Andersen
Medlem	Herbjørn Henriksen, FFO	-	Odd Kjetil Talsethagen
Medlem	Gerd Kristiansen, Omsorgskomiteen	-	Markus Sørensen
Medlem	Knut Mortensen, Kulturkomiteen	-	
Medlem	Kjell Erik Lange, Teknisk avdeling	-	
Medlem	Hilde Jenssen, Helse og sos.avd.	-	Ingrid Eidsmo
Medlem	Emil Berg, Oppvekstavdelingen	-	Gunveig Åsrum

Kommunalt Råd for Funksjonshemmede har avholdt 9 møter, og behandlet 56 saker.

Rådet har vært på befaringer, deltatt i byvandring og avgitt høringsuttalelser.

Kommunalt Råd var i utgangspunktet en høringsinstans for forskjellige planer. Rådet mener for å tilrettelegge for funksjonshemmede så må Rådet være med fra planens start. Rådet har derfor over flere år jobbet med å komme inn i tidligere planprosesser. Dette har Rådet nå fått gjennomslag for. Rådet har fått tilbakemeldinger fra arkitekter og fra planfolk om at de er glade for å ha Kommunalt Råd for Funksjonshemmede med seg når de skal tilrettelegge for at også funksjonshemmede skal kunne *fungere* i samfunnet, eller det gjelder å tilrettelegge for at funksjonshemmede skal kunne få en god arbeidsplass osv..

Rådet som høringsinstans - og/eller medvirke i tidlige planprosesser
- prosess fra 1996 – 2001.

Tromsø kommune har som mål å bli et samfunn for alle. Det vil si at det fysiske miljø og de kommunale tjenester skal ha universell utforming slik at de kan brukes av alle uansett funksjonsevne.

Kostbare utbedringer i ettertid blir ofte resultatet når hensynet til funksjonshemmede blir glemt i utrednings- og planleggingsarbeidet.

1996 – Rådet startet opp med kurs for politikere, administrasjon og funksjonshemmedes organisasjoner.

1997 – Oppfølgingsseminar: Forslag om å opprette en offentlig instans som skal ha ansvar for gjennomføring og kontroll av foreslåtte tiltak vedrørende tilrettelegging for funksjonshemmede.

I Rådets møte redegjorde representant fra Teknisk avdeling planleggingsansvaret for funksjonshemmedes tilgjengelighet i Tromsø. Rådet oppfattet det slik at tekn.avd. mente at lover og forskrifter ivaretar våre ønsker om slik tilrettelegging og at disse krav for en stor del ivaretas i planleggingsfasene.

2001- 23. mai arrangerte Rådet kurset – Opplæring/bevisstgjøring for administrasjon og politikere. Bakgrunnen for kurset var når oppvekstavdelingen skulle lage en opplæringsplan for personale i barnehager, men planen gjaldt ikke funksjonshemmede – så de var ikke nevnt i planen. Kommunalt Råd mener avdelingen manglet bevissthet om å tilrettelegge for funksjonshemmede. Rådet fremla følgende eksempler:

- Barn er allergikere, synshemmet, hørselshemmet osv.
- tre av fire barn møter en lekeplass som ikke er tilrettelagt for dem.
- I 1986 søkte en campingplass om å endre/bygge nye hytter - byggesaken ble godkjent uten at en eneste hytte ble tilrettelagt for at Tromsø by kunne ta imot en familie med et funksjonshemmet medlem

Til tross for lovgivning, mye viten, og mange gode fortsetter gjøres det fortsatt mange feil i den fysiske planleggingen som foregår rundt om i landets kommuner. Feil i den forstand at areal-/reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, planer for off. bygg og planer for samferdsel/kommunikasjon ikke tar tilstrekkelig hensyn til at store befolkningsgrupper har behov for tilrettelegging av ulikt slag. Tradisjonelt har Rådets arbeide bestått i å være "vaktbikkje" for å få sine synspunkter inn i allerede ferdige og utsendte planer. Rådet var ikke fornøyd med en slik funksjon, fordi premissene allerede var lagt, og endringer blir svært vanskelig.

Målet med opplæringen er å bedre tilgjengeligheten for alle gjennom å øke tilgjengeligheten for mennesker med funksjonshemming slik at grunnleggende rettigheter som deltakelse og Likestilling gies et reelt innhold.

Rådet er fra 2002 tildelt prosjektmidler, og har som følge av dette opprettet prosjektutvalg som skal arbeide sammen med planleggere/arkitekter. Disse prosjektutvalgene er Rådhusprosjektet, Prostneset terminal, Ritø Bussterminal, Fagereng skole, Storelva skole, Kroken kirke og Hålogaland teater, og de er alle eksempler på saker som naturlig ligger under rådets virkeområde i tidlige planprosesser.

Rådhusprosjektet: Herbjørn Henriksen, FFO
Alf Bjerås, THF
Liv Vik, THF
Knut Mortensen, politiker-kulturkomiteen

Det er i løpet av året avholdt tre møter med prosjektledelsen og engasjerte arkitekter for prosjektet. Tegninger og prosjektplanene av selve bygget og uteområdet for å imøtekomme funksjonshemmedes behov er gjennomgått i detalj. Rådets prosjektutvalg har også fremskaffet informasjon og detaljveiledning fra funksjonshemmedes organisasjoner til bruk for prosjektledelsen og arkitektene. Prosjektledelsen og arkitektene har gitt klart uttrykk for at innspill og tilrådingene fra rådets prosjektutvalg og denne formen for samarbeide har vært til stor nytte i prosjektutarbeidelsen.

Prostneset terminal: Asle Sletten, FFO
Herbjørn Henriksen, FFO
Ingrid Eidsmo, Repr. fra helse og sos.avd.

Prosjektutvalget har laget en uttalelse vedrørende rammebetingelse for videreutvikling av Prostneset distriktsterminal – som er sendt til kommunen for videre behandling.

Ritø Bussterminal: Alf Bjerås, THF
Liv Vik, THF

Alf Bjerås har deltatt i flere møter vedrørende bussterminalen. Han har utarbeidet og oversendt en rapport til Barlindhaug. Prosjektutvalget går nå i gang med nye møter med arkitektene, fordi det skal lages en fullstendig ny plan for bussterminalen ved Ritø.

Fagereng skole: Knut Mortensen, politiker-kulturkomiteen
Odd Kjetil Talsethagen, FFO
Lilla Dons Lindrupsen, FFO

Prosjektutvalget har deltatt i møter, men forprosjektet ble forkastet og de vil bli innkalt til nytt møte når prosjektet er klart.

Storelva skole: Samme prosjektutvalg som Fagereng skole – foreløpig ikke oppstartet.

Kroken kirke: Lilla Dons Lindrupsen, FFO
Odd Kjetil Talsethagen, FFO

Prosjektutvalget har vært i møter med prosjektledelsen, og de har skrevet merknader til de reviderte planen

Hålogaland Teater: Herbjørn Henriksen, FFO
Alf Bjerkås THF
Liv Vik, THF
Knut Mortensen, politiker-kulturkomiteen

Prosjektarbeidet er ikke startet opp ennå.

Til slutt tar vi med ordførerens syn:

"Vi må politisk klargjøre vårt verdisyn – det er en stor prosentdel av innbyggerne som er varig funksjonshemmet. Det blir overflødig snakk dersom vi ikke inkluderer disse. Vi må få mer kunnskap – funksjonshemmede har sine rettigheter. Hvis det ikke investeres i tilgjengelighet kommer det til å koste oss dyrt – vi må tilrettelegge for flest mulig mennesker. Dette må forenes med verdistandpunkt – dette er spennende tanker som hilses velkommen."

Rådet har gitt høringsuttalelse til:

- Rehabiliteringsplanen, Tromsø kommune
- Kulturplan (delplan for Tromsø komm. med handl.pr. for 2002-05)
- Tromsøpakke II
- Fasstsettelse av husleie – Seminaret omsorgssenter.

Rådet har ellers gitt merknader til en rekke planer.

Rådet har oppnevnt representanter i:

- Brukerråd ved Workinnmarka skole
- Rådgivende/veiledende representasjon – Tromsøpakke II
- Rådgivende representasjon for to prosjekter vedr. Øvre Kvaløysletta Friluftsområde.

I tillegg har Rådet oppnevnt medlemmer som skal ha som oppdrag å møte i forskjellige styrer, råd og utvalg i saker som gjelder funksjonshemmede.

Befaringer:

- Sommarøy Kurs- og konferansehotell
- Seminaret Omsorgssenter

Kommunalt Råd foretok Byvandring 31. mai 2001. Rådets spesielle ønske for Byvandringen 2001 var å se på funksjonshemmedes adgang til utestedene i Tromsø.

Rådet startet Byvandringen på Polaria – og var innom flere kafeer og restauranter. Rådet orienterte seg også om de trafikale forhold for funksjonshemmede i sentrum.

Saker som Rådet har hatt til behandling:

- *Handlingsplan for funksjonshemmede – hvordan implementere funksjonshemmedes behov?*
- *Kurbadet truet av nedleggelse – uttalelse fra Kommunalt Råd.*
- *Reisetilskudd for ekskursjonstur til Praha for multifunksjonshemmede elever.*
- *Stoppforbudskilt og parkeringsplasser for funksjonshemmede*
- *Bassengtilbud for funksjonshemmede barn og unge.*
- *Funksjonshemmedes adgang til utesteder i Tromsø.*
- *Tilgjengelighet i kirker, kapeller og gravlunder.*
- *Dårlig tilgjengelighet ved krisesenteret for kvinner med funksjonshemming.*
- *Opplæring for medlemmer/varamedlemmer*
- *Informasjonsfolder for Kommunalt Råd*
- *Diskriminering av funksjonshemmede – et problem for demokratiet.*